

KENNISCENTRUM
EUROPA
DECENTRAAL

Kenniscentrum Europa
Decentraal
Jaarverslag 2022

Voorwoord directeur–bestuurder Fenna Pols

Voor u ligt het jaarverslag van Kenniscentrum Europa Decentraal (KED) over 2022. Na afloop van een jaar ontstaat er veelal de neiging het als ‘enerverend’ te kwalificeren. Toegegeven: elk jaar kent zijn beproevingen, kenmerken en eigenaardigheden, toch spant het afgelopen jaar, zeker in politieke zin, de kroon!

Nederland in het algemeen en decentrale overheden in specifieke zin voelen nog altijd de naweeën van de 24e februari van 2022, toen de grootschalige Russische invasie van Oekraïne plaatsvond. Het leidde tot een verdere verslechtering van de relaties tussen Rusland en het Westen, met alle gevolgen van dien. Sancties konden niet uitblijven en dat had directe consequenties voor de gascontracten met Russische gasleveranciers. In korte tijd werd KED benaderd met een veelheid aan vragen over ontheffing, maar ook naar aanleiding van de stroom vluchtelingen. Er kwamen vragen over de opvang en rechten van vluchtelingen, maar bijvoorbeeld ook aanbestedingsrechtelijke vragen, zoals over de inkoop van goederen en diensten. Door razendsnel te handelen en in prettige samenwerking met de ministeries van binnenlandse en economische zaken, de VNG, het IPO en de UvW, heeft KED vele medeoverheden op weg kunnen helpen in deze voor hen volslagen nieuwe situatie. De serie Oekraïne *Frequently Asked Questions* is nog steeds via onze website te raadplegen. De vragen worden regelmatig geüpdatet en aangevuld.

Het kenniscentrum – sinds de vernieuwde huisstijl waar ik straks op terug kom mogen we ‘KED’ genoemd worden – had de eerste maanden van 2022 nog altijd te maken met de beperkingen die de

coronamaatregelen met zich meebrachten. Het lijkt alweer een tijdje geleden, maar voor een organisatie als de onze, die voor het optimaliseren van de dienstverlening baat heeft bij veel contact met de decentrale praktijk, hakt het erin. Gelukkig klaarde het na de maand maart op en nam het aantal presentaties en kennissessies ‘op locatie’ snel toe, zoals valt te lezen in het tweede hoofdstuk van dit jaarverslag.

Naast ‘vaste waarden’ als staatssteun, aanbesteden, vrij verkeer en mededinging liet 2022 zich voor KED thematisch kenmerken door de nadruk op de digitale agenda en de Green Deal, de routekaart om de economie in de lidstaten van de Europese Unie te verduurzamen. Iets over de helft van de zittingsperiode van de huidige Europese Commissie wordt de druk op decentrale overheden om aan de doelstellingen op die twee beleidsthema’s te voldoen steeds groter. Ook hier liet de toestand in Oekraïne zich voelen: het zorgde voor een sneltreinvaart aan energiebesparende maatregelen vanuit de EU in reactie op zowel de klimaatcrisis als de afhankelijkheid van de EU van fossiele brandstoffen, met name afkomstig uit Rusland.

Om decentrale overheden op weg te helpen met de digitale transitie – grofweg op het gebied van toegankelijke overheidsdienstverlening en cybersecurity – heeft KED in 2022 diverse projecten op dit thema ontplooid, waarvan de meeste in 2023 worden afgerond. De eerste, een speciale online uitgave Focus op Europa: digitalisering werd op 5 december gepubliceerd en bevat onder meer een interview met de allereerste staatssecretaris voor digitalisering Alexandra van Huffelen en tips & tricks voor gemeenten, provincies en waterschappen. Daarnaast hebben we de EU-fondsenwijzer, die inzicht geeft in de

Europese fondsen en subsidies die beschikbaar zijn, ingrijpend uitgebreid en verbeterd.

Om alle kennis en informatie die KED produceert goed te ontsluiten was het noodzakelijk om de website grondig te vernieuwen. Na een intensief traject, waarbij alle medewerkers nauw betrokken waren en hard hebben meegewerkt om de informatie te updaten, is deze in de zomer van 2022 online gegaan. Tegelijkertijd, het is u waarschijnlijk al opgevallen, hebben we de huisstijl (kleurcodes) en de beeldbank met afbeeldingen compleet herzien. Enerzijds voor de grafische component van de nieuwe website, maar ook om compatibel te blijven met de nieuwe generatie beeldschermen, zowel wat betreft weergave op desktops, tablets als smartphones.

Het jaar 2022 was ook het jaar waarin KED 20 jaar bestond. Om dit heuglijke feit luister bij te zetten heeft KED op de Dag van Europa (9 mei) Focus op Europa uitgegeven. In deze unieke online jubileumuitgave staat KED, samen met onder meer minister Hanke Bruins Slot (BZK), leden van onze praktijkraad en bestuurders stil bij wat er bereikt is en waar de uitdagingen voor de komende jaren liggen. Op 22 september volgde een bijzonder geslaagd jubileumevent. De opkomst was goed: vele betrokkenen uit de decentrale praktijk, (voormalige) medewerkers en vertegenwoordigers van overheidsorganen wisten hun weg naar de Willemshof te vinden voor een mooie bijdrage van directeur-generaal Digitalisering en Overheidsorganisatie BZK Marieke van Wallenburg en een prikkelend panelgesprek.

Tot slot, met enige weemoed moet ik u melden dat dit het laatste jaarverslag is waar ik als directeur-bestuurder van KED bij betrokken

ben. Na 14 prachtige jaren neem ik afscheid en ga ik terug naar mijn heitelân om voor de gemeente Súdwest-Fryslân aan de slag te gaan als directeur Sociaal Domein. Ik kijk met veel plezier op de afgelopen jaren terug en zal met belangstelling KED – nu vanuit de gemeentelijke praktijk – blijven volgen. Het kenniscentrum staat goed bekend en speelt adequaat, snel en met veel inzet op Europees rechtelijke ontwikkelingen in. Kortom, ik verlaat een organisatie met een ijzersterke naam en faam.

Kenniscentrum Europa Decentraal

Is in 2002 opgericht door

- ☒ de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
- ☒ het Interprovinciaal Overleg (IPO)
- ☒ de Unie van Waterschappen (UvW)
- ☒ het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Kenniscentrum Europa Decentraal

Informeert Nederlandse decentrale overheden over Europees recht en beleid

Signaleert relevante ontwikkelingen in Europees recht en beleid en

Registreert en **communiceert** eventuele uitvoeringsproblemen

Vergroot kennis over de Europese Unie bij decentrale overheden

Inhoudsopgave

I. KENNISCENTRUM VOOR EUROPEES RECHT EN BELEID	6
Belangrijke ontwikkelingen in 2022.....	7
Green Deal / Fit for 55.....	7
Digitale agenda.....	8
Europese fondsen.....	10
Rechtmatigheid en compliance.....	11
Beleidsonderwerpen en rechtsgebieden met relevantie voor decentrale overheden.....	11
Aanbesteden.....	11
Staatssteun.....	12
Mededinging.....	13
Vrij verkeer.....	13
Mobiliteit.....	14
Grensoverschrijdende samenwerking.....	15
II. DIENSTVERLENING DOOR KED	16
Infomeren, adviseren, signaleren.....	17
Helpdesk.....	17
Nieuwsbrief 'De Europese Ster'.....	19
Website europadecentraal.nl.....	20

Netwerkfunctie.....	23
Publicaties.....	25
Online tools.....	25
Opleidingsfunctie.....	26
Projecten en aanvullende dienstverlening.....	26
III. ORGANISATIE, PERSONEEL & FINANCIËEL	28
Raad van Toezicht.....	29
Bestuur en directie.....	29
Praktijkraad.....	30
HRM: Werving, opleiding en professionalisering.....	30
Medewerkers.....	31
Communicatie.....	32
ICT.....	34
Bedrijfsvoering.....	36
Korte balans over boekjaar 2021.....	38
Bijlage: kennisgevingen staatssteun via het CPS	39

I.

KENNISCENTRUM VOOR EUROPEES RECHT EN BELEID

‘Europese regels in begrijpelijke taal.’ Dat is het motto van Kenniscentrum Europa Decentraal (hierna KED). Die regels vertaalt KED op een begrijpelijke manier naar de praktijk van decentrale overheden. Europees recht en beleid hebben namelijk dagelijks impact op het werk van Nederlandse decentrale overheidsorganisaties. Denk hierbij aan vraagstukken als: ‘moet onze provincie melding maken van een steunmaatregel bij de Europese Commissie?’ ‘Is een vrijstellingsverordening van toepassing?’ ‘Mag onze gemeente een concessie verlenen voor de exploitatie van een zwembad?’ Op deze manier creëert KED bewustzijn over de rol en betekenis van de Europese Unie onder Nederlandse decentrale overheden.

Belangrijke ontwikkelingen in 2022

Prioritaire thema’s

In het jaarplan voor het jaar 2022 waren vier prioritaire thema’s geïdentificeerd op basis van (toekomstige) ontwikkelingen in Europese beleidsvorming en in samenspraak met de koepelverenigingen en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De inzet van middelen en menskracht was in 2022 met name gericht op de volgende thema’s:

- De Digitale agenda;
- Oekraïne: aanbesteden en vluchtelingenbeleid
- de Green Deal/ Fit for 55
- Europese fondsen

Leidend voor KED was in 2022 andermaal de vraag of rijks- en decentrale overheden aan Europese regelgeving en beleid voldeden. Het afgelopen jaar heeft KED prioriteit gegeven in haar

dienstverlening om decentrale overheden op weg te helpen bij het creëren van Europabewustzijn en inzicht in de verplichtingen en verantwoordelijkheden die voortvloeien uit Europees recht en beleid. Dat doet KED door middel van zijn helpdesk voor decentrale overheden (zie hoofdstuk II voor de kwantificatie van resultaten), het publiceren van de wekelijkse nieuwsbrief ‘de Europese Ster’, het organiseren van (digitale) voorlichtingsbijeenkomsten en de publicatie van factsheets. Naast de reguliere digitale kanalen, hebben we decentrale overheden in 2022 ook structureel *up to date* gebracht over actualiteiten via sociale media.

Green Deal / Fit for 55

De Green Deal blijft een prioriteit van de Europese Commissie. Dit is een pakket van beleidsinitiatieven die de EU uitvoert gericht op de groene transitie, waarbij het einddoel klimaatneutraliteit is in 2050. Het Fit for 55 pakket heeft tot doel de ambities van de Green Deal in wetgeving om te zetten. Dit pakket stelt het tussendoel van 55% emissiereductie in 2030 ten opzichte van 1990. Ook in 2022 zijn er verschillende maatregelen in het kader van de aanpak van klimaatverandering en aantasting van het milieu gepresenteerd die een uitwerking hebben op de praktijk van gemeenten, provincies en waterschappen. Voorbeelden zijn circulaire economie, hernieuwbare energie, afvalwater en mestbeleid. KED berichtte over deze maatregelen en hield daarnaast nauwlettend de actualiteit in de gaten.

De Russische invasie van Oekraïne zorgde voor een sneltreinvaart aan energiebesparende maatregelen vanuit de EU. Het REPowerEU-plan van de EU vormt de reactie op zowel de klimaatcrisis als de

afhankelijkheid van de EU van fossiele brandstoffen, met name afkomstig uit Rusland. KED besteedde veel aandacht aan de Europese aanpak van de energiecrisis in de nieuwsbrief. Daarnaast was er aandacht voor de verschillende pakketten met voorstellen van de Europese Commissie in het kader van de Green Deal, zoals het Zero Pollution-pakket en het pakket circulaire economie.

Naast het brengen van nieuws informeerde KED zijn doelgroep door het schrijven van EUrresten en praktijkvragen. In de praktijkvragen stonden onderwerpen als de Kaderrichtlijn Water, het beginsel 'de vervuiler betaalt' en de milieueffectrapportage centraal. Eén van de EUrresten gaf een analyse van een arrest met als centrale vraag of de verlenging van een vergunning voor een afvalstortplaats gekwalificeerd moet worden als een 'belangrijke wijziging'. Daardoor zou een nieuwe vergunning nodig kunnen zijn. Deze uitspraak is voor decentrale overheden relevant gelet op hun vergunningenpraktijk. Ook het arrest waarin antwoord werd gegeven op de vraag of een compenserende maatregel voor geleden schade vanwege beschermingsmaatregelen in een Natura2000-gebied aangemerkt moet worden als staatssteun, verscheen in de vorm van een EUrrest.

Decentrale overheden die voorop lopen in de aanpak van klimaatverandering of het stimuleren van duurzaamheid kunnen een voorbeeld zijn voor andere overheden. KED kijkt met belangstelling naar deze voorbeelden en bericht hier graag over, denk aan Haarlem die een Europese prijs voor stedelijke innovatie wint, maar ook de mogelijkheid voor decentrale overheden om hun duurzaamheidsproject in te sturen voor het 'Green Deal Going Local' – initiatief. Ook zijn in 2022 verschillende interviews gehouden waarin praktijkvoorbeelden aan de orde komen, zo sprak KED met de

provincie Utrecht over de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water en de samenwerking tussen de provincie en waterschappen op dit gebied. Ook ging KED in gesprek met Dieter Staat, EU-lobbyist bij de Unie van Waterschappen, en Europarlementariër Tom Berendsen. Duurzame mobiliteit was onderwerp van gesprek in het interview met Robert van Asten, wethouder in de gemeente Den Haag. KED publiceerde op 9 mei 2022 het digitale tijdschrift FOCUS op Europa waarin Marieke Schouten, wethouder in de gemeente Nieuwegein, in een interview vertelde over het zero pollution action plan en de gevolgen voor decentrale overheden.

Digitale agenda

We bevinden ons aan de start van 'het digitale decennium van Europa'. In het jaar 2022 zijn er dan ook grote stappen gezet op het gebied van digitalisering. Vanuit Europa is de focus gelegd op cyberweerbaarheid, chips en het veilig produceren, verzamelen en verspreiden van data. Dit heeft ook effect op decentrale overheden. Er bestaat steeds meer risico op cybercriminaliteit. Om erachter te komen hoe de waterschappen hier tegenaan kijken is KED in gesprek geweest met het Waterschapshuis. Zij gaven aan in mindere mate naar Europese regelgeving te kijken. Hier komt verandering in: in november is namelijk de NIS2-richtlijn aangenomen. Deze nieuwe richtlijn geldt ook voor publieke organisaties en moet ervoor zorgen dat de veiligheidsvereisten bij organisaties versterkt worden. Om de verschillen met de eerste richtlijn en de betekenis voor decentrale overheden aan te duiden heeft KED hier een praktijkvraag aan gewijd. Dit bleek één van de meest gelezen praktijkvragen van het jaar. Ook zijn in 2022 de Cyber Security Act en de Cyber Resilience Act

voorgesteld. Deze wetgeving en de invloed op decentrale overheden wordt door KED nauwlettend in de gaten gehouden.

De webpagina's binnen het dossier Digitale Overheid van KED worden voortdurend bijgewerkt. Indien nodig worden pagina's direct bijgewerkt, maar er zijn dit jaar ook weer verschillende pagina's aan het dossier toegevoegd. Hierbij gaat het om onderwerpen als chips, toegankelijkheid van producten en diensten en de Data Act.

"Het komt uit Europa en ineens moet je dat als gemeente dan maar toepassen. Het wordt dan zo over de schutting gegooid naar gemeenten, maar dat is wel een heel ander proces dan dat je het hele traject inspraak hebt mogen doen op zo'n wet. Ja vooral die inspraak uitoefenen, die momenten vinden, dat is wel iets waar we meer gebruik van zouden willen maken.

(Olaf Schoelink, medewerker VNG)

Digitalisering in de praktijk

We vinden het heel belangrijk om in gesprek te blijven met de (decentrale) praktijk. Daarom heeft Team Digitaal gedurende het jaar diverse interviews gehouden. Zo gingen we in gesprek met wethouder Guido Rink van de gemeente Emmen over de stand van zaken van de Artificial Intelligence verordening en spraken we met de gemeente Nijmegen over digitale toegankelijkheid. Er waren ook interviews die meerdere thema's raakten, zoals met Paul Hogenhuis, senior jurist van de provincie Noord-Brabant over de Single Digital Gateway en de Dienstenrichtlijn en met Machteld van Dijk, Adviseur EU Public Affairs,

Provincie Noord-Brabant van het Huis van de Nederlandse Provincies, over digitalisering en Europese fondsen.

Op het dossier Digitale Overheid zijn dit jaar diverse vragen gesteld in onze helpdesk. Vaak zijn dit hele actuele en prangende vragen. In dat geval nemen we die vraag vaak als inspiratie voor het schrijven van een praktijkvraag. Zo zijn er in 2022 praktijkvragen verschenen over de uitrol van 5G en over het aanbieden van eHerkenning op grond van de eIDAS-verordening. Daarnaast gingen we in op de regels voor decentrale overheden omtrent copyright. In 2022 is bovendien één EUrrest verschenen voor dit dossier, waarin wordt ingegaan op de beginselen doelbinding en opslagbeperking van de AVG. Het contact met de doelgroep is in 2022 ook in andere vorm doorgezet. Zo sloot KED gedurende het jaar aan bij terugkerende overleggen, zoals met de koepels, het Bureau Nationaal Coördinator SDG en het Programma EDI Stelsel.

Project dienstverlening digitalisering

KED voert vanaf september een digitaliseringsproject in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uit. In dit kader zijn er verschillende activiteiten uitgevoerd. De onderdelen uit het project zijn in aanvulling op de doorlopende werkzaamheden binnen het dossier Digitale Overheid. Een belangrijke mijlpaal voor het dossier Digitale Overheid was de publicatie van het online magazine FOCUS op Europa: Special Digitalisering (zie afbeelding).

Europese fondsen

Het onderwerp fondsen krijgt binnen de dienstverlening van KED steeds meer aandacht. De EU-fondsenwijzer, die inzicht geeft in de Europese fondsen en subsidies die beschikbaar zijn, is in 2022 ingrijpend uitgebreid en verbeterd. De belangrijkste toevoeging is dat niet alleen de fondsen zelf, maar ook de calls van deze fondsen – de oproepen voor specifieke onderwerpen waarvoor financiering beschikbaar is – te raadplegen zijn. Ook is het mogelijk om je te abonneren op een wekelijkse update van de verschenen calls.

Naast de EU fondsenwijzer bericht KED over Europese fondsen en subsidies door nieuwsberichten in de Europese Ster, bijvoorbeeld door artikelen over het Europees cohesiebeleid of het onder de aandacht

brengen van het openen van nieuwe oproepen. Ook interviewden we de gemeente Breda en de provincie Groningen over hun ervaringen met Europese subsidies.

In de helpdesk zijn vragen ontvangen die variëren van onderwerpen als subsidies en fondsen om energiearmoede tegen te gaan, fondsen in combinatie met staatssteun tot vragen rond specifieke aspecten van bepaalde programma's. Verschillende presentaties zijn gehouden op dit gebied, onder andere voor de subsidieadviseurs van de Unie van Waterschappen, bij een workshop voor gemeenten van de Haagse Hogeschool en een presentatie specifiek gericht op mobiliteit bij GNMI, het Gemeentelijk Netwerk voor Mobiliteit en Infrastructuur.

“Er is in 2022 gewerkt aan het uitbreiden van het netwerk door bezoeken ter plaatse bij verschillende decentrale overheden en door het bijwonen van bijeenkomsten, bijvoorbeeld van managementautoriteiten of van de P10, het netwerk van grote plattelandsgemeenten.”

Gertrude Kort (Senior Adviseur KED)

Ook is het thema fondsen onderwerp van gesprek geweest tijdens ontmoetingen bij gemeenten, provincies en waterschappen en met verschillende organisaties in Brussel. Ten slotte heeft KED zelf een bijeenkomst georganiseerd van een klankbordgroep met vertegenwoordigers van gemeenten, provincies en waterschappen, die in 2023 zal leiden tot de publicatie van top tips bij het aanvragen van fondsen.

Rechtmatigheid en compliance

Voldoen nationale en decentrale overheden aan Europese regelgeving en Europees beleid? Naleving wordt onder meer gecontroleerd door de Europese Commissie die eventueel inbreukprocedures tegen de nationale overheid kan starten. De verplichting tot het doen van kennisgevingen van staatssteun of de jaarlijkse accountantscontrole in de decentrale aanbestedingspraktijk zijn voorbeelden van hoe naleving van Europese regelgeving kan worden gecontroleerd en afgedwongen.

In 2022 heeft KED prioriteit gegeven in haar dienstverlening om decentrale overheden op weg te helpen bij het creëren van Europabewustzijn en inzicht in de verplichtingen en verantwoordelijkheden die voortvloeien uit Europees recht en beleid. Enerzijds vraaggestuurd, door het aanbieden van een kosteloze helpdesk die toegankelijk is voor decentrale overheden en publieke organisaties met decentrale vraagstukken. Anderzijds proactief door het organiseren van (digitale) voorlichtingsbijeenkomsten, het opstellen van factsheets, de nieuwe reeks 'KED legt uit' en het geven van voorlichting via de digitale kanalen van KED, zoals de website www.europadecentraal.nl, de nieuwsbrief de Europese Ster en sociale media.

Beleidsonderwerpen en rechtsgebieden met relevantie voor decentrale overheden

Het onderstaande overzicht geeft een indicatie van de beleidsonderwerpen en rechtsgebieden die, naast de hierboven

genoemde prioritaire thema's in 2022, prominent naar voren kwamen in de praktijk van decentrale overheden:

- Aanbesteden
- Staatssteun
- Vrij verkeer
- Mobiliteit
- Grensoverschrijdende samenwerking

Aanbesteden

2022 was een veelbewogen jaar op het gebied van aanbesteden. Het kan niemand zijn ontgaan: eind februari brak de oorlog uit tussen Rusland en Oekraïne. Dit leidde nog diezelfde week tot een stroom van vragen in onze helpdesk die de rest van het jaar heeft voortgeduurd. De vragen gingen voornamelijk over aanbestedingen en contracten met Russische gasleveranciers. KED speelde hier snel op in door begin maart een juridische notitie te publiceren waarin antwoord werd gegeven op de eerste vragen. Met het vijfde sanctiepakket van de Europese Unie werd kort daarna duidelijk dat er een verbod was gekomen op deelname van Russische onderdanen en entiteiten aan overheidsopdrachten in de EU. Dit had ook gevolgen voor decentrale overheden. Volgens het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat bracht dit met zich mee dat alle contracten met Russische leveranciers moesten worden beëindigd.

KED publiceerde een aantal FAQs (Frequently Asked Questions) die voortdurend werden bijgewerkt. Daarnaast is er een interview gepubliceerd met Michiel van der Hagen van de Groene Metropoolregio, waar open werd verteld hoe tegen het sanctiepakket werd aangekeken en welke aanbestedingsrechtelijke gevolgen dit had. Voor een praktische benadering van het vijfde sanctiepakket

hebben we een stappenplan ontwikkeld. Hiermee konden decentrale overheden erachter komen hoe ze om moesten gaan met hun contract met een Russische (gas)leverancier. Tegelijkertijd zorgde de oorlog voor een stroom van vluchtelingen uit Oekraïne. Dit leidde tot aanbestedingsrechtelijke vragen in onze helpdesk: moest de inkoop van goederen en diensten voor vluchtelingen worden aanbesteed en zo ja hoe? KED heeft hier een praktijkvraag over geschreven.

KED legt uit

KED lanceerde in 2022 een nieuwe serie: KED legt uit. Door middel van veelgestelde vragen en praktijkvoorbeelden geven we duidelijkheid over onderwerpen als het bepalen van de contractwaarde en verantwoord aanbesteden. De serie bevat in totaal 10 hoofdstukken en zal worden voortgezet in 2023.

Andere prioriteiten

Dit jaar was er ook aandacht voor andere thema's. Decentrale overheden blijken bijvoorbeeld duurzaam aanbesteden steeds meer mee te nemen in hun inkoopbeleid. Dat leidde ertoe dat de provincie Zeeland in de prijzen viel. KED sprak hierover met het inkoopteam van Zeeland en publiceerde een artikel. Ook het programma Beter Aanbesteden stond op onze radar. Hier verschenen in 2022 geregeld nieuwsberichten over. Daarnaast zijn we met Colette Gonsalves en Petra Tiel in gesprek geweest over dit programma.

Gedurende het jaar heeft KED uiteenlopende praktijkvragen gepubliceerd. Zo gingen we in op uitsluiting op grond van 'past performance', aanbestedingen met behulp van onderaannemers en onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten. Met deze praktijkvragen geven we duidelijkheid aan gemeenten, provincies en waterschappen over

hoe zij om moeten gaan met de Europese aanbestedingsrichtlijnen. In 2022 hebben we bovendien twee EUrresten gepubliceerd voor het dossier aanbesteden: over het faillissement van leveranciers en over abnormaal lage inschrijvingen.

Team Aanbesteden heeft in 2022 veel contact gehad met de doelgroep. Er vond geregeld overleg plaats met de koepels en verschillende ministeries. Daarnaast neemt KED plaats aan de driemaandelijke Aanbestedingstafel, een initiatief van EZK om het gesprek aan te gaan met diverse partijen over verschillende onderwerpen binnen het aanbesteden te bespreken. De bedoeling is om beter te doorgronden hoe verschillende partijen hiermee te maken krijgen en mogelijke knelpunten in kaart te brengen.

Staatssteun

De twee taken die KED uitvoert onder het thema staatssteun, betreffen ten eerste de basistaak: het adviseren en informeren van decentrale overheden over de toepassing van het Europese staatssteunregime. Ten tweede is er de separaat gefinancierde, taak voor het Coördinatiepunt staatssteun BZK (CPS): het begeleiden van decentrale overheden bij de juridische vormgeving van steun en het doorvoeren van kennisgevingen van steun in het kennisgevingsregister. Dienstverlening met betrekking tot beide taken vond plaats op grond van de in 2017 verlengde Subsidieregeling Kenniscentrum Europa Decentraal 2013/14.

Over de toepassing van de staatssteunregels worden steeds complexere vragen gesteld merkt het staatssteunteam. Veel van deze vragen over het gebruik van de diverse Europese vrijstellings-

verordeningen, het gebruik van verschillende financieringsinstrumenten en de toepassing van de staatssteuncriteria. Ook schreef het team verschillende praktijkvragen over veel bevroegde thema's, waaronder het verlenen van staatssteun voor de aanpak van energiearmoede. Het team heeft verschillende presentaties verzorgd voor decentrale overheden over de toepassing van de staatssteunregels. Ook organiseerde KED samen met het ministerie van BZK en de Universiteit van Utrecht de zesde editie van het Landelijk Staatssteunnetwerk over staatssteun in het kader van klimaatverandering en de energietransitie. Daarnaast is in 2022 veel aandacht besteed aan de ontwikkeling van een complexe applicatie voor de toepassing van de staatssteunregels. In 2023 zal de ontwikkeling van deze applicatie worden vervolgd.

"Ik heb bij verschillende gemeenten en provincies gewerkt, en in deze andere functies heb ik al geregeld contact gehad met Europa Decentraal. En laten we eerlijk zijn, het is voor gemeenten best wel lastige materie. We hebben niet echt een staatssteunspecialist in het werknemersbestand, de meeste gemeentjuristen doen dat er een beetje bij. En omdat het niet zo vaak voorkomt, moet je er toch elke keer weer even kort induiken met hoe werkte het ook al weer."
[Jacques Hofs, Gemeente Veere]

Coördinatiepunt staatssteun

In opdracht van het ministerie van BZK ondersteunt het Coördinatiepunt Staatssteun (CPS) van KED sinds 2012 decentrale overheden op het gebied van staatssteunrapportages en - kennisgevingen. In totaal heeft CPS in 2022 ondersteuning geboden bij 227 kennisgevingen van gemeente en provincies. Gedurende dat

jaar heeft het ministerie van BZK een pilot gestart waardoor sinds de laatste maanden alle provincies en enkele andere decentrale overheden hun kennisgevingen gelijk voorleggen aan het ministerie. Deze verdeling van de werkzaamheden zal zich voortzetten in 2023. Tijdens de rapportageperiode heeft CPS naast haar reguliere rapportage-werkzaamheden ook ondersteuning geboden bij het verzamelen van de gegevens over verleende staatssteun aan het doelgroepenvervoer naar aanleiding van de gemelde coronamaatregelen. Verdere informatie over de kennisgevingen die in 2022 door het CPS zijn verzorgd, is opgenomen in de bijlage bij dit jaarverslag.

Mededinging

Voor het Tijdschrift voor Staatssteun schrijven twee medewerkers van KED meerdere malen per jaar de rubriek Markt en Overheid. Ook heeft het team Ali al Khatib geïnterviewd voor de nieuwsbrief over het aanwijzen van een dienst van algemeen economisch belang door decentrale overheden. Daarnaast heeft het team de pagina's over het mededingingsrecht op de website herzien.

Vrij verkeer

Ook dit jaar merken we dat de doelgroep de wet- en regelgeving omtrent het vrij verkeer en in het bijzonder de Dienstenrichtlijn al aardig onder de knie heeft. Team Vrij Verkeer heeft afgelopen jaar diverse helpdeskvragen beantwoord. De meeste vragen gingen over de toepassing van de Dienstenrichtlijn en standplaatsvergunningen. Ook hebben we een aantal interessante vragen gekregen over

bijvoorbeeld de link tussen de Dienstenrichtlijn en de nieuwe omgevingswet, wet- en regelgeving in grensgemeenten en arbeidsmigranten.

In het voorjaar is een interview met Paul Hogenhuis gepubliceerd over de Berichtenbox. Wij spraken hem over de voor- en nadelen van de Berichtenbox, de uitbreidingen die eraan zijn toegevoegd en de link tussen de Berichtenbox en de Single Digital Gateway. De oorlog in Oekraïne heeft er daarnaast voor gezorgd dat Team Vrij Verkeer veel vragen rondom migratie heeft ontvangen. Ook in de helpdesk hebben we veel vragen rondom de migratie van vluchtelingen uit Oekraïne ontvangen. Denk hierbij aan vragen omtrent de opvang van vluchtelingen en de rechten die vluchtelingen hebben. Omdat we zoveel vragen hebben ontvangen, hebben we een veel gestelde vragen-pagina opgesteld. De vragen zijn regelmatig geüpdatet en aangevuld.

In 2022 heeft team Vrij Verkeer twee praktijkvragen gepubliceerd. De eerste praktijkvraag gaat over de vraag of een gemeentelijke meldplicht voor toeristische verhuur van woonruimte op grond van de Dienstenrichtlijn bij de Europese Commissie genotificeerd moet worden. De tweede praktijkvraag gaat over het Interne Markt Informatiesysteem (IMI) van de Europese Commissie en hoe decentrale overheden hier gebruik van kunnen maken. Het doel van beide praktijkvragen was om de doelgroep te attenderen op de regels die uit de Dienstenrichtlijn volgen.

Daarnaast heeft Team vrij verkeer twee Eurresten gepubliceerd over de uitspraken Thelen Technopark Berlin (C-261/20) en Airbnb Ireland (C-674/20). Het zijn twee uitgebreide publicaties geworden die beide

van groot belang zijn voor de decentrale praktijk. In Thelen Technopark Berlin heeft het Hof van Justitie bevestigd dat een voldoende onvoorwaardelijke en nauwkeurige bepaling van de Dienstenrichtlijn slechts rechtstreekse werking kan hebben in een geding tussen de lidstaat, waaronder de decentrale overheden, en een particulier. In Airbnb Ireland is in essentie bepaald dat lokale overheden bemiddelingsplatforms voor tijdelijke accommodatie, zoals Airbnb, kunnen dwingen om informatie af te staan om vervolgens toeristenbelasting te kunnen heffen.

Mobiliteit

In 2022 is het mobiliteitsdossier geheel vernieuwd. Er is een serie interviews afgenomen met personen uit onze doelgroepen die actief zijn op het gebied van (Europese) mobiliteit. Alle informatie is daarna inhoudelijk bijgewerkt. Ook is de structuur herzien zodat de pagina's minder gefragmenteerd zijn en meer op een manier zijn ingericht die draait om de individuele mobiliteitsprogramma's en -wetgeving, omdat tijdens de interviews bleek dat veel personen uit de doelgroep met name behoefte hebben aan informatie over de specifieke programma's waar zij mee in aanraking komen. Het resultaat is een overzichtelijke, actuele dossierpagina die meer informatie bevat dan voorheen maar deze desondanks overzichtelijker weergeeft.

Om het overzicht te bevorderen is iets gedaan aan de overlap tussen het mobiliteitsdossier en andere dossiers. In overleg met adviseurs van andere dossiers is bepaalde informatie op één van de twee dossiers verwerkt zodat informatie niet dubbel op de website staat.

“Uit gesprekken met de mobiliteitsprofessionals uit het veld heb ik de Europese programma's die het meeste leven opgehaald en de mobiliteitspagina's hier omheen opgesteld.”

Wout van Hulst (juridisch adviseur KED)

In het afgelopen jaar is er voor mobiliteit ook veel gedaan wat betreft het onderhouden van een netwerk. Zo is er contact gelegd met het Gemeentelijk Netwerk voor Mobiliteit en Infrastructuur (GNMI) en aangesloten bij de overleggen van het GNMI met een Europese component. Verder is er contact gelegd met de VNG, wat onder meer belangrijk was voor de totstandkoming van de pagina over intelligente transportsystemen en actuele verkeersinformatie. Ten slotte zijn de gesprekken met de doelgroep doorgegaan, ook na het voltooien van de herziening van de pagina, om zo voor ogen te houden wat voor informatiebehoefte er bij deze groep speelt.

Wat de ontwikkelingen op het onderwerp betreft, is de vormgeving van het Trans-Europese Transportnetwerk een doorlopend proces dat de aandacht trekt van decentrale overheden en dat KED op de voet volgt. Dit was ook het onderwerp waarover de enige presentatie onder het mobiliteitsdossier dit jaar ging. Een andere relevante ontwikkeling was de komst van de Richtlijn inzake de bevordering van schone en energiezuinige wegvoertuigen. Hier werd in de Europese Ster al vroeg verslag van gedaan, aangezien deze regelgeving grote gevolgen heeft voor het inkopen van voertuigen door overheden. Verder is er op sommige pagina's, zoals de pagina voor de Richtlijn betreffende infrastructuur voor alternatieve brandstoffen, al informatie voorhanden op aanstaande nieuwe versies van bestaande wetgeving, naast de informatie over de huidig geldende

regels. Zo zijn decentrale overheden ook goed geïnformeerd over de regels die er in de toekomst op hen af komen.

Grensoverschrijdende samenwerking

Het belang van grensoverschrijdende samenwerking is de afgelopen jaren benadrukt door de verschillende crises. Van de coronacrisis, de stikstofkwestie tot de energietransitie, overal komt het grensoverschrijdend aspect om de hoek kijken. Veel van de oplossingen voor de hedendaagse problematiek houden immers niet op bij de grens, maar begint pas bij het overstijgen van diezelfde grens. Hoewel het dossier relatief klein is, ontving KED een aantal vragen met een grensoverschrijdende component. Deze vragen hadden onder andere betrekking op het opwekken van hernieuwbare energie over de grens en het effect van de grensregio's op de brede welvaart.

Daarnaast is in het kader van grensoverschrijdende samenwerking een bezoek gebracht aan het Comité van de Regio's in Brussel om te spreken over de stand van zaken met betrekking tot het Europees Mechanisme voor Grensoverschrijdende samenwerking. De ontwikkelingen op dit gebied zullen ook in 2023 op de voet worden gevolgd.

II.

DIENTVERLENING DOOR KED

MA

Infomeren, adviseren, signaleren

Het hoofddoel van KED is het bundelen en beschikbaar stellen van kennis en expertise over Europese regelgeving en beleid aan decentrale overheden en het Rijk via verschillende kanalen. Dagelijks hebben de adviseurs van KED veel individueel contact met de doelgroep bij het beantwoorden van vragen die binnenkomen bij de helpdesk. Ook in 2022 konden medewerkers van een decentrale overheid, overheidsorganisatie of het Rijk bij deze helpdesk kosteloos een vraag stellen over Europees recht of beleid.

KED verwerkt dagelijks vragen en antwoorden in de database. Inmiddels zijn ruim 15.000 unieke vragen geregistreerd. Bij de intake en beantwoording van helpdeskvragen door KED wordt een screening verricht op mogelijke signalen, trends en terugkerende knelpunten voor decentrale overheden. KED heeft in 2022 in relevante dossiers waar mogelijk input gegeven aan de koepelverenigingen van decentrale overheden en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties in het kader van de BNC-procedure (Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen).

Het jaarverslag 2022 grijpt terug op de in het jaarplan 2022 genoemde 'Key Performance Indicators' (KPI) om na te gaan in hoeverre vooruitgang is geboekt. Deze KPI's laten van jaar op jaar een trend zien waarmee de ontwikkeling goed te volgen is. De belangrijkste (communicatie)kanalen van KED zijn:

1. Helpdesk voor Europees Recht en beleid
2. Nieuwsbrief 'de Europese Ster'
3. Website Europadecentraal.nl

4. Netwerken
5. Presentaties
6. Publicaties
7. Online tools
8. Opleiding

Hieronder worden per kanaal KPI-cijfers gepresenteerd met aanvullende kwalitatieve aandachtspunten. De KPI's zijn de volgende:

[KPI 1 Aantal afgehandelde helpdeskvragen](#)

[KPI 2 Aantal abonnees op de Nieuwsbrief per 1 juli](#)

[KPI 3 Aantal pageviews Europadecentraal.nl](#)

[KPI 4 Participatie in netwerken](#)

[KPI 5a Aantal presentaties](#)

[KPI 5b Aantal deelnemers bij presentaties en webinars](#)

[KPI 5c Aantal views online video's](#)

[KPI 6 Aantal overige publicaties](#)

[KPI 7 Aantal pageviews online tools](#)

[KPI 8 Aantal stagiaires](#)

Helpdesk

De helpdeskvragen zijn binnengekomen per telefoon, per e-mail of via het helpdeskformulier. De vragen zijn geregistreerd in Zoho, dit is de softwaredatabase voor het behandelen van de binnengekomen vragen. We zien dat het aantal vragen geleidelijk daalt. Een deel van de vragen wordt waarschijnlijk steeds effectiever afgevangen door diverse handleidingen op de website en door online tools zoals in 2022 de FAQ-list over de maatregelen in verband met de Oekraïne-

crisis. Het aantal vragen in 2021 was hoger. De verwachting voor 2023 gaat uit van het gemiddelde van afgelopen jaren.

KPI 1: Aantal afgehandelde helpdeskvragen	
2019	589
2020	642
2021	550
2022	461
2023	500 (verwachting)

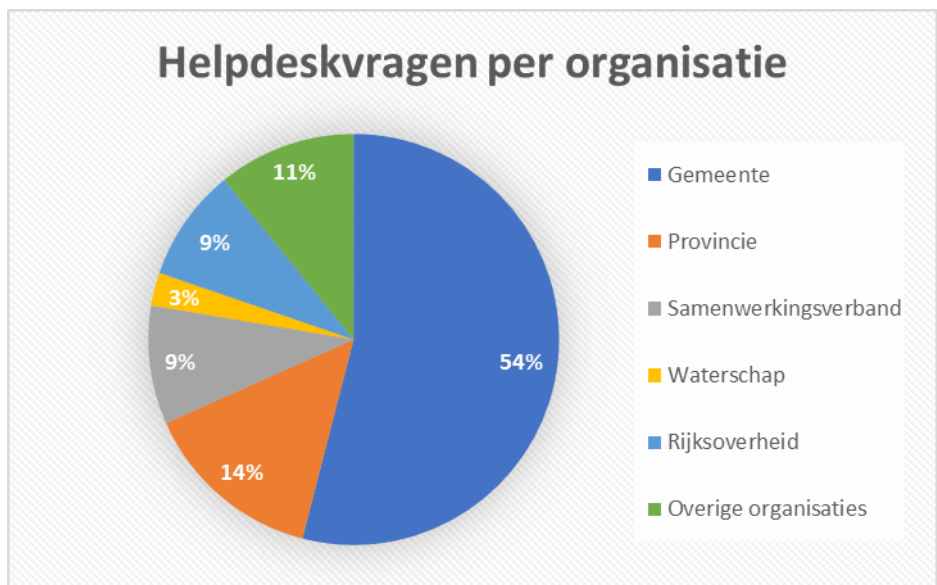

Diagram 1

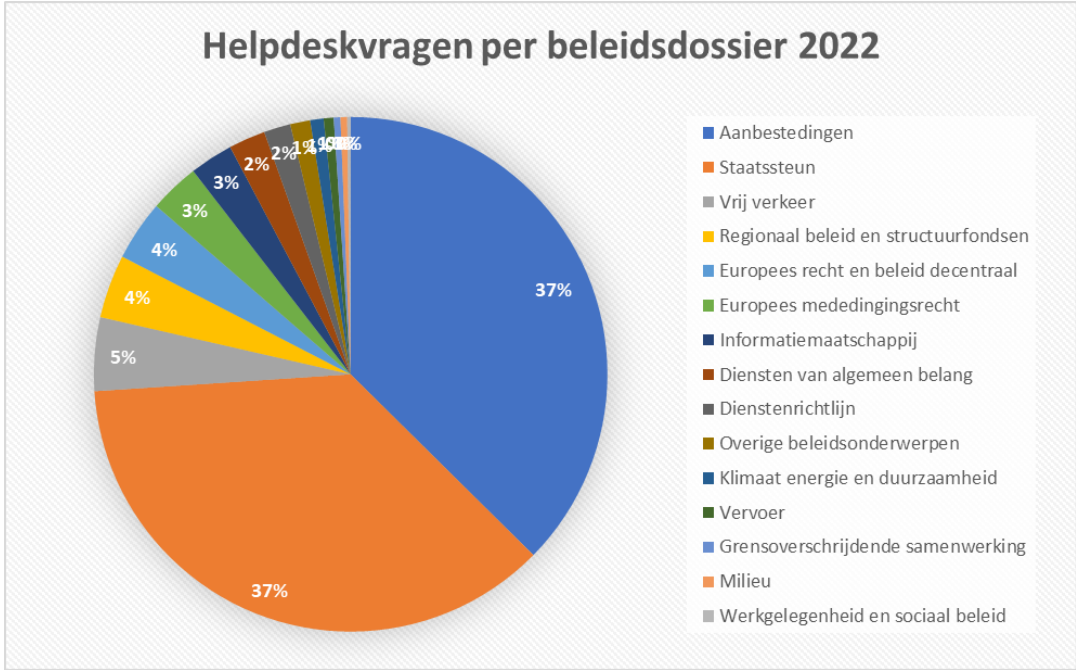

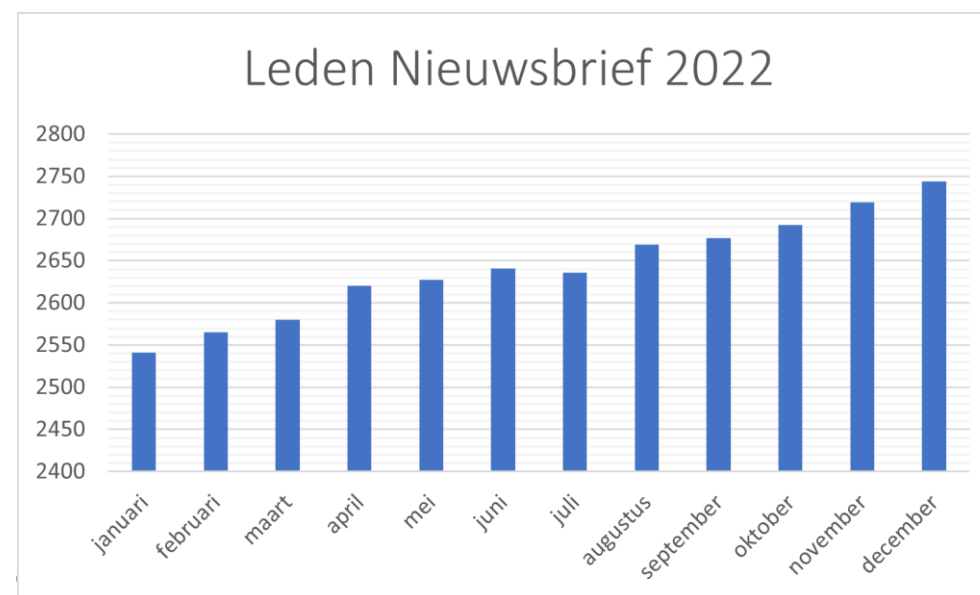
Diagram 2

Nieuwsbrief 'De Europese Ster'

Het aantal abonnees op de Europese Ster blijft groeien met gemiddeld 40 abonnees per maand. In 2022 was de groei boven de verwachting zoals opgetekend in het jaarplan. Hiertegenover staat een aantal afmeldingen en een aantal mensen die mogelijk ander werk gevonden hebben en van wie het oude emailadres niet meer werkt. De netto groei over de afgelopen 12 maanden is zichtbaar in grafiek 1.

Kort na de zomer is er uitvoerig onderzoek gedaan naar hoe KED en HNP de 'Ster' kunnen optimaliseren. Diverse edities zijn geanalyseerd en de 'open' en 'click' rates zijn via Mailchimp (het programma waarmee de Ster wordt opgemaakt) hierbij betrokken. Hieruit kwam onder meer naar voren dat de hoeveelheid nieuwsberichten invloed heeft op de 'click performance', dat het tijdstip van versturen nog steeds goed werkt en hyperlinks via buttons effectiever zijn dan via afbeeldingen. Deze inzichten worden vanzelfsprekend meegenomen voor 2023, in lijn met de ambitie van het communicatieteam om het bereik nog verder te verhogen.

KPI 2 Aantal abonnees op de nieuwsbrief per 1 juli
2019 – 1900
2020 – 2283
2021 – 2409
2022 – 2641
2023 – 2900 (verwachting)

Nieuwsbrief de Europese Ster 2022

- 40 nieuwsbrieven
- 32 praktijkvragen
- 8 Eurresten

Praktijkvragen

Bijna wekelijks selecteert KED een vraag over recht of beleid van de Europese Unie, die speelt in de 'decentrale praktijk'. De verspreiding van de antwoorden via de Europese Ster draagt bij aan een breder bewustzijn van EU-beleid en regelgeving, één van de belangrijkste doelstellingen van KED.

Interviews

In 2022 is nadrukkelijk ingezet op interviews. Variërend van vraaggesprekken met vertegenwoordigers van gemeenten die een voorbeeldfunctie hebben op het gebied van duurzaam aanbesteden of digitale toegankelijkheid tot meer persoonlijke interviews behoren steevast tot de meest gelezen artikelen. Dit laat zien dat er een duidelijke behoefte is bij ons doelpubliek aan ervaringen uit de praktijk en 'tips & tricks'. Vraaggesprekken met professionals uit de praktijk zoals Machteld van Dijk (Public Affairs Noord-Brabant), Dieter Staat (lobbyist Unie van Waterschappen), politici als Tom Berendsen (Europarlementariër) of vertegenwoordigers van decentrale overheden zoals Nijmegen over de stappen die zijn gezet om de digitale toegankelijkheid te verbeteren behoren doorgaans tot de meest gelezen artikelen.

Met enige regelmaat worden wij door nieuwssites benaderd met de vraag of zij deze artikelen over mogen nemen. Wij zien de interviews als complementair aan de nieuwsberichten, EURRESTEN, factsheets, 'de nieuwe serie KED legt uit' en andere publicaties en blijven dit in 2023 stimuleren.

De 5 meest gelezen praktijkvragen van 2022:

1. Voortgang Kaderrichtlijn Water
2. Wat betekent de Nis2-richtlijn voor onze decentrale overheid?
3. Moet onze gemeente de inkoop van goederen en diensten rondom de opvang van vluchtelingen aanbesteden?
4. Moeten wij alsnog Europees aanbesteden als de waarde van de opdracht door prijsstijgingen later boven het drempelbedrag uitkomt?
5. Is een gehandicaptenparkeerkaart uit een ander EU-land ook geldig in Nederland?

Website europadecentraal.nl

In augustus 2022 ging de nieuwe website van KED live. Na meer dan een jaar voorbereiding voor het ontwikkelen van de gewenste nieuwe functionaliteiten en een geheel nieuw ontwerp, startend met een nieuw logo en een nieuwe afkorting. Het beeldmateriaal is opgeschoond en aangevuld met mooie nieuwe beelden met een focus op het praktijkveld van gemeenten, provincies en waterschappen. Niet alleen de techniek en het design vroegen veel tijd en aandacht. Het belangrijkste werk vond plaats aan de inhoud van de website. Vele honderden pagina's met oude informatie

moesten gecontroleerd en geüpdatet worden. Alle beleidsdossiers zijn opnieuw ingedeeld en soms volledig herschreven. De nieuwe interactieve versie van de EU-fondsenwijzer biedt nu ook een overzicht van alle subsidiecalls. Een ‘monsterklus’ die dit jaar tot een goed en heel mooi resultaat gebracht is. Op 20 september is de officiële opening van de nieuwe website gevierd tijdens het jubileumevent voor het 20-jarig bestaan van KED.

“Wat met name lastig is bij de kennisgeving is de extra toelichting naast de memo voor de gemeente. Het sjabloon wat KED daarvoor biedt, maakte het wel heel praktisch. Dat je de specificaties nog zelf moest invullen, maar de rest kon je in feite overnemen. En ik denk dat dat wel erg belangrijk is. Want het is toch al gauw een gigantisch verhaal, ook als je alleen al kijkt naar de AGVV.”
 [Geanonimiseerd, medewerker van een gemeente]

Het vernieuwen van een bestaande website heeft altijd impact op de vindbaarheid in Google. Het websitebezoek is ongeveer gelijk gebleven in vergelijking met vorig jaar. Het is positief dat de verhuizing geen ernstige negatieve invloed heeft gehad op de vindbaarheid van de informatie op de website van KED. Dit is opmerkelijk omdat de oude website 4000 pagina’s omvatte en de nieuwe website nog maar 2200 pagina’s. Met name de oude nieuwsberichten tot en met 2018 zijn gearchiveerd. Meer informatie over de website is te vinden in de paragraaf over ICT in dit jaarverslag.

KPI 3 Aantal pageviews Europadecentraal.nl	
2019	– 898.334
2020	– 819.000
2021	– 787.805
2022	– 776.864
2023	– 800.000 (verwachting)

Diagram 3

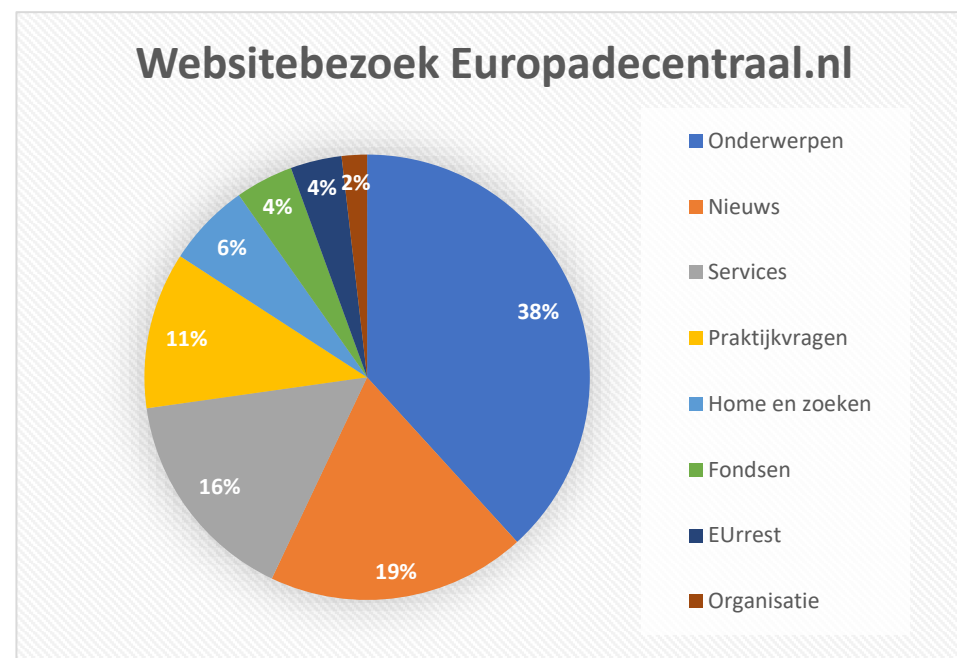
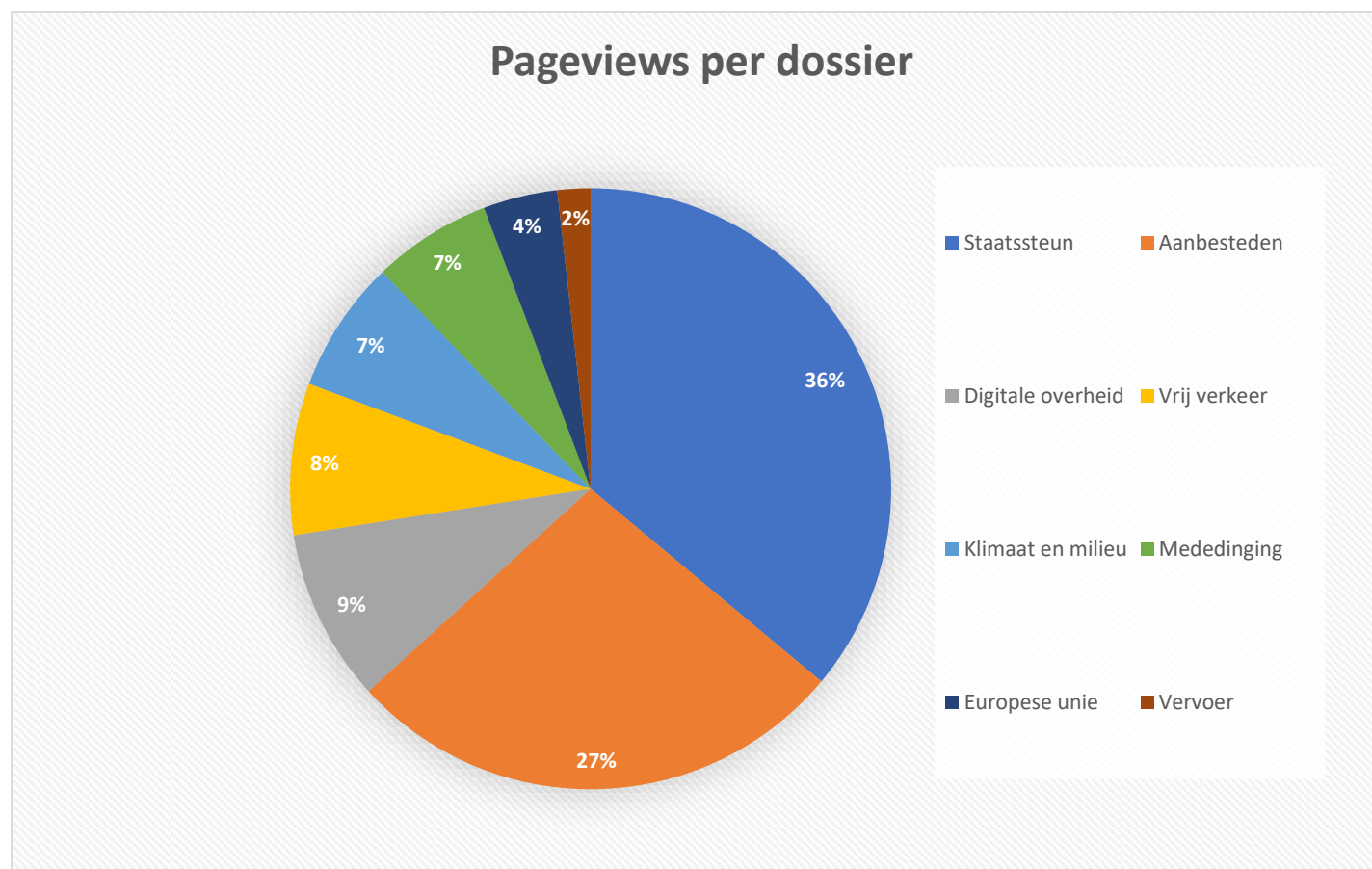

Diagram 4

Netwerkfunctie

In het jaarplan 2022 is de ambitie uitgesproken om, ondanks de beperkingen als gevolg van de coronapandemie die de eerste maanden van het jaar van kracht waren, informatie, expertise en ervaringen uit de praktijk op verschillende niveaus van het openbaar bestuur te bundelen en te delen met de doelgroep. Wat dit betreft bevindt KED zich op een unieke positie in het openbaar bestuur in Nederland en in Europa.

Zo maken we het voor decentrale overheden en overheidsorganisaties eenvoudiger om te voldoen aan de verplichtingen en het benutten van kansen die volgen uit Europese recht en beleid. Bij de uitvoering van de dienstverlening werkt KED nauw samen met departementen en koepelverenigingen op nationaal niveau en met gemeenten, waterschappen en provincies op lokaal en regionaal niveau. Bijvoorbeeld in de vorm van vakinhoudelijk overleg of bij de uitvoering van projecten. Waar nodig werkt KED ook samen met organisaties en instellingen binnen de EU. Ten opzichte van 2021 neemt KED nu structureel deel aan twee nieuwe overleggen: het Knooppunt Digitaal Europa (KDE), samen met de Rijkdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) en de ICT-Uitvoeringsorganisatie (ICTU) met als doel om kennis te delen over beleid en kansen op het gebied van digitalisering en het communicatieoverleg met vertegenwoordigers van de VNG.

Naam overleg	Beleidsonderwerp of rechtsgebied	Frequentie
<i>Interdepartementaal Staatssteunoverleg</i>	Staatssteun	maandelijks
<i>BZK EU overleg</i>	Europa breed	wekelijks
<i>Interdepartementale contactgroep betere regelgeving</i>	Betere regelgeving	2 maandelijks
<i>Overleg Coördinatiepunt Staatssteun voor Decentrale Overheden</i>	Staatssteun	wekelijks
<i>Vakberaad Europees Recht Provincies</i>	Europees recht	2x per jaar
<i>Vakberaad COVID 19 Provincies</i>	Staatssteun en gevolgen coronacrisis	2 wekelijks
<i>Brexit overleg decentrale overheden</i>	Brexit	2x per jaar
<i>Staatssteunoverleg Management Autoriteiten</i>	Staatssteun	enkele keren per jaar
<i>Aanbestedenoverleg Management Autoriteiten</i>	Aanbesteden	enkele keren per jaar
<i>Aanbestedingsoverleg UvW/VNG/BZK</i>	Aanbesteden	enkele keren per jaar
<i>PIANOO vakgroep juridisch</i>	Aanbesteden	enkele keren per jaar
<i>Afstemoverleg aanbesteding en inkoop sociaal domein</i>	Aanbesteden / Betere regelgeving	6 wekelijks
<i>VNG Privacy overleg</i>	Privacy	4 wekelijks
<i>Knooppunt Digitaal Europa (KDE)</i>	Digitalisering	2 wekelijks
<i>Communicatieoverleg informatiesamenleving</i>	Digitalisering	4 wekelijks

Tabel 3: Overzicht formele netwerken KED

Presentaties

KPI 5a Aantal presentaties

2019 – 40

2020 – 13

2021 – 11

2022 – 23

2023 – 30 (verwachting)

Door de coronapandemie is in 2022 het aantal bijeenkomsten en presentaties dat werd georganiseerd nog niet op het peil van voor 2020 beland, maar het gaat wel de goede kant op. Zoals te zien in tabel 1 is er een grote variëteit bereikt, zowel thematisch als qua doelgroep. Die lijn zet KED in 2023 door, waarin er van de in de coronaperiode ontwikkelde digitale technieken gebruikt wordt gemaakt, zonder af te doen aan de waarde van fysieke bijeenkomsten.

Datum*	Presentaties door KED	Aantal deelnemers
9-maa-22	Gastcollege bij Haagse Hogeschool	50
5-apr-22	Landelijk Staatssteun netwerk	147
14-apr-22	Sport, Staatssteun en Wet M&O	36
12-mei-22	Maasregio - klimaatadaptatie en fondsen	6
17-mei-22	Regiodagen Zwolle	15
18-mei-22	Regiodagen Den Bosch	5
19-mei-22	VWS - aanbesteden sociaal domein	4
23-mei-22	Regiodagen Utrecht	22
2-jun-22	Bijeenkomst waterschappen	18
2-jun-22	Haagse Hogeschool Inspiratiecafé Brussel & het stadhuis (fondsen)	10
20-jun-22	Vervoer TEN-T	7
24-jun-22	Gemeente Rotterdam	15
4-jul-22	Gemeente Leiden - digitalisering	15
7-jul-22	EU-coördinatoren provincies	12
20-sep-22	Prinsjesdag	50
29-sep-22	EU Fondsen voor mobiliteit (GNMI)	20
4-okt-22	IPO congres - masterclass voor Statenleden	100
4-okt-22	Juridische 2-daagse	12
8-nov-22	Community of Practice Zuid-Hollandse gemeenten + provincie	12
11-nov-22	CDO-platform Waterschappen	12
22-nov-22	Presentatie Middelburg aanbesteden	35
29-nov-22	Leerkring Staatssteun	3

KPI 5b Aantal deelnemers bij presentaties en webinars

In 2022 hebben 618 deelnemers een presentatie of webinar van KED gevolgd. De verdeling is opgenomen in bovenstaande tabel. Het aantal deelnemers zegt uiteraard nog niets over het belang van een bijeenkomst voor bijvoorbeeld een selecte groep van experts.

KPI 5c Aantal views online video's

Deze KPI geeft een beeld van de digitaliseringsslag in het aanbieden van online informatie aan de doelgroep.

Totaal aantal video's in het KED -kanaal op Youtube

29 actieve video's met in totaal 1027 views in 2021

27 actieve video's met in totaal 522 views in 2022

Publicaties

Onder publicaties vallen bijvoorbeeld factsheets en artikelen in tijdschriften. Het kan gaan om eigen publicaties van het Kenniscentrum, zoals factsheets, handleidingen en FAQ's, of bijdragen aan andere publicaties, waaronder bijdragen aan wetenschappelijke tijdschriften.

Tabel 4: Overzicht presentaties en deelnemers Kenniscentrum Europa decentraal

KPI 6 Aantal overige publicaties

2019 – 13

2020 – 3

2021 – 6

2022 – 10

2023 – 8

Online tools

Het gebruik van verschillende online tools geeft aan hoe de webservices van KED voorzien in een behoefte aan vormen van digitale dienstverlening. Er zijn twee KPI's die hier op zien. In tabel 2 hieronder is informatie over beide KPI's opgenomen. Het aantal tools is overzichtelijk: dat zijn er inmiddels acht; per jaar is daarbij het aantal pageviews aangegeven.

KPI 7 Aantal pageviews online tools

Online tools	Lancering	2020	2021	2022	2023*
Kennisgevingen barometer	2016	531	651	735	750
CPV code zoekmachine	2017	90.139	94.679	100.732	100.000
Bright Tool	2017	3.768	11.039	13.740	10.000
Brexit Impact scan	2018	6.951	4.293	955	500
Staatssteun calculator	2019	513	623	1031	1.000
CPS rapportage online	2020	1.918	4.866	3.267	5.000
EU-Fondsenwijzer	2021		15.578	33.733	50.000
Oekraïne FAQ	2022			10.744	5.000

Tabel 2: Online tools en pageviews (*2023 verwachting)

Opleidingsfunctie

KED is een ideale organisatie voor het opdoen van werkervaring op het terrein van Europees recht en beleid. Studenten lopen er graag stage en zijn achteraf heel blij met de ervaring die zij op hebben gedaan. KED neemt oud stagiairs niet zelden in dienst, op tijdelijke of permanente basis. Zij helpen mee met het voorbereiden en schrijven van nieuwsberichten en het controleren en onderhouden van

informatie op de website. Zij krijgen dagelijkse begeleiding van de adviseurs.

KPI 8 Aantal stagiairs

2019 – 4
2020 – 4
2021 – 6
2022 – 6
2023 – 6 (verwachting)

Ook voor de adviseurs en junior adviseurs biedt KED een belangrijke opleidingsplek en netwerkfunctie. Door het beantwoorden van een grote diversiteit aan helpdeskvragen van decentrale overheden krijgen zij een gedetailleerd beeld van de juridische praktijk in het Europees recht. Een deel van de junior adviseurs stroomt na enkele jaren ervaring door naar een nieuwe functie in het werkveld. Zo heeft KED al vele professionals opgeleid voor decentrale overheden en het Rijk. Het aantal mensen met een succesvolle vervolgcariëre in dit werkveld is echter niet geschikt als KPI, omdat de organisatie hier niet actief op kan sturen.

Projecten en aanvullende dienstverlening

Digitalisering

KED heeft in het kader van een aparte subsidieaanvraag zijn dienstverlening geïntensiveerd met diverse activiteiten voor overheden op het gebied van digitalisering. Het gaat om een zevental projecten, waarvan het gros in 2023 wordt afgerond.

Digitalisering is namelijk één van de prioriteiten van de huidige Europese Commissie. Het gaat bijvoorbeeld om voorstellen op het gebied van artificiële intelligentie, de Europese digitale identiteit, de Single Digital Gateway en verscherpte eisen aan het gebruik van data. Ook biedt de Europese Unie talloze kansen aan overheden voor (co-)financiering van projecten op het gebied van digitalisering. Decentrale overheden zijn vaak zelf verantwoordelijk voor de juiste implementatie van de betreffende Europese regels en van hen mag worden verwacht dat zij burgers op de hoogte brengen van de regels en hen op weg helpen met de toepassing ervan. Ook kunnen zij gebruik maken van de fondsen en subsidies die vanuit 'Europa' beschikbaar zijn.

Het Nederlandse kabinet heeft de ambitie om de Nederlandse praktijk beter aan te laten sluiten op de Europese regels, zodat de doelstellingen van die regels worden behaald. Ook wil het kabinet voorzien in de informatiebehoeften bij Nederlandse overheden.

Om deze doelstellingen te helpen bereiken heeft het ministerie van BZK aangegeven een centrale organisatie met als titel 'Knooppunt Digitaal Europa' te willen oprichten. Kernactiviteiten zijn kennisopbouw- en deling, coördineren van subsidiekansen en het verstrekken van informatie met het oog op implementatie van EU-wetgevingstrajecten. KED is gevraagd om bij dit initiatief aan te sluiten en ontvangt voor de benodigde uitbreiding van zijn dienstverlening aparte financiering.

EU-fondsenwijzer

KED biedt via de EU-fondsenwijzer inzicht in welke Europese fondsen en subsidies er beschikbaar zijn, ook voor digitalisering. In het kader van de nieuwe website is een compleet vernieuwde versie van de EU-fondsenwijzer gelanceerd. Deze biedt naast een overzicht van beschikbare fondsen nu ook een overzicht van alle actuele calls voor subsidieaanvragen per fonds en de mogelijkheid voor bezoekers om zich via de website te abonneren op notificaties bij nieuwe calls. De EU-fondsenwijzer biedt praktische informatie over Europese fondsen en subsidies, de voorwaarden die bij elk fonds van toepassing zijn en de aanvraagprocedure. Ook wordt verwezen naar organisaties zoals RVO of nationale contactpunten die kunnen begeleiden bij een aanvraag.

Gezien de nadruk die de Europese Commissie legt op digitalisering als één van de prioriteiten van de EU is er bij decentrale overheden grote vraag naar informatie specifiek gericht op digitalisering bij het zoeken naar Europese fondsen. In 2022 is een project gestart dat doorloopt in 2023 waarin extra aandacht is voor fondsen op het terrein van Digitalisering.

III.

ORGANISATIE, PERSONEEL & FINANCIËEL

Raad van Toezicht

Ook in 2022 heeft KED zijn Raad van Toezicht van ondersteuning voorzien, zoals het voorbereiden en het leveren van nazorg van de vergaderingen. De Raad van Toezicht vergadert momenteel tussen de drie en vijf maal per jaar.

Voorzitter (onafhankelijk): Rob van de Beeten
Namens UvW: Luzette Kroon
Namens VNG: Rob Jonkman
Namens IPO: Tjisse Stelpstra

In de Raad van Toezicht is in de vier reguliere vergaderingen in 2022 gesproken over de volgende onderwerpen:

- De evaluatie en meerjarenfinanciering van KED
- De introductie van de fondsenwijzer
- De vernieuwing van de huisstijl van KED
- De vernieuwing van de website van KED in 2022
- Het Jubileum van KED in 2022
- De jaarstukken en de financiële verantwoording
- De werving en selectie van medewerkers

Bestuur en directie

Het bestuur en de directie heeft in 2022 de begroting voor 2022 en een meerjarenbegroting opgesteld en de realisatie voor 2022 bewaakt door middel van kwartaalrapportages. Gedurende heel 2022 gebeurde dit in samenwerking met administratiekantoor van Tunen en Partners. De subsidiering door het ministerie van Binnenlandse Zaken is gebaseerd op de *Subsidieregeling Kenniscentrum Europa*

decentraal 2013 die in 2021 is hernieuwd. Deze geeft vorm aan de subsidierelatie tussen KED en het ministerie van BZK, voor de periode 2022-2026. Op basis daarvan is de subsidieaanvraag voor 2023 ingediend bij het ministerie BZK in november 2022, vergezeld van meerjarige begroting en een uitgebreide uitleg van de benodigdheid van reguliere en aanvullende middelen. De financieringsaanvragen voor 2023 bij de koepelorganisaties werden in dezelfde periode ingediend. Alle financieringsverzoeken voor 2023 zijn ingewilligd en er is een eenmalige extra bijdrage voor 2022 toegekend door het ministerie van BZK.

Daarnaast heeft er een begin van verdere professionalisering van de subsidieverlening en de toekenning van andere financiële bijdragen en de indieningssystematiek plaatsgevonden. In nauw overleg met het ministerie van BZK en de koepelorganisaties is nagegaan hoe het proces van aanvraag van subsidies en financiële bijdragen verder geprofessionaliseerd kan worden en hoe bepaalde terugkerende financiële vraagstukken hierbij ondervangen kunnen worden. In 2023 zullen er enkele specifieke initiatieven worden ondernomen met BZK. Vanaf 2023 vinden er kwartaaloverleggen plaats met het ministerie. Verder hebben er regelmatig bestuurlijke overleggen plaats en overleg op directieniveau, onder meer met stakeholders, financiers en andere belangenorganisaties.

In 2022 is, om economische redenen, in opnieuw gebruik gemaakt van de mogelijkheid om bedrijfsvoeringstaken zoals ICTondersteuning, de salaris- en personeelsadministratie, betalingen en factureringsprocessen, financiële en bedrijfsvoeringsadministratie (bijv. timemanagement en HRM, ziekte- en verlofregistratie) uit te besteden, dus niet meer in eigen beheer uit te voeren. Ook de

juridische bedrijfsvoering is in toenemende mate uitbesteed; denk aan contracten, arbeidsrechtelijke zaken, vennootschapsrechtelijke, algemeen juridische en governancekwesties en het bewaken en beheren van de organisatie (compliance) en het beheer van het contractenregister. Het opstellen en bewaken van interne werkplannen vindt wel in eigen beheer plaats.

Praktijkraad

Voeling met de praktijk van decentrale overheden vindt plaats via de Praktijkraad van KED. Deze bestaat uit medewerkers van gemeenten, provincies en waterschappen. Zij wisselen met elkaar en de medewerkers van KED informatie, actuele ontwikkelingen en praktijkervaringen uit. In hun dagelijks werk hebben zij meer dan gemiddeld met Europese wet- en regelgeving te maken en ze zijn doordrongen van het belang daarvan. De Praktijkraad is een praktische ingestoken netwerkorganisatie. De leden worden geworven via een formele sollicitatieprocedure door een afvaardiging van de praktijkraad. De benoeming is voor periodes van 3 jaar.

KED hecht zeer veel waarde aan de signalerende functie van de praktijkraad. Zo blijft KED goed op de hoogte van wat er bij de decentrale overheden speelt en wat de invloed is van bestaande en komende Europese regelgeving. Hierdoor kan KED plannen, producten en diensten beter afstemmen op de wensen van de doelgroep. De Praktijkraad is in 2022 twee keer bijeen gekomen.

HRM: Werving, opleiding en professionalisering

In 2022 was er gemiddeld 11,9 FTE werkzaam bij de KED. In 2021 was dit gemiddeld 10,6 FTE. Per 1 januari 2022 is het Functiegebouw Rijk volledig doorgevoerd binnen KED. Dit betekent dat alle medewerkers conform de functie- en schaalindeling van het Functiegebouw Rijk worden beloond. Door het volgen van duidelijke functieprofielen is evenwicht in de organisatie gebracht tussen beleidsgerichte en juridische kennis, is kennis en expertise in de organisatie geborgd en is juridische kwaliteitszorg belegd. Daarnaast is aandacht gegeven aan loopbaan- en groeimogelijkheden en het stimuleren van het gebruik en uitbreiding van het brede en unieke netwerk, om medewerkers te binden aan de organisatie en daarmee een te groot verloop te voorkomen. Door te investeren in meer vaste functies in de salarisschalen 10 en 11 van de CAO Rijk, is in 2022 gezorgd voor een solide basis in de organisatie en wordt recht gedaan aan kennis, kunde en opleidingsniveau van medewerkers.

Daarnaast is aandacht gegeven aan loopbaan- en groeimogelijkheden. Waar mogelijk wordt getracht om medewerkers te binden aan de organisatie en daarmee een te groot verloop te voorkomen. KED heeft daarnaast ook de CAO Rijk 2022 (van 11 november 2022, met als looptijd 1 januari 2022 tot en met 31 maart 2022) succesvol doorgevoerd per augustus 2022, voor zover KED de CAO Rijk toepast. Het huishoudelijk reglement van KED zal in 2023 worden aangepast om te voldoen aan diverse bepalingen uit de CAO Rijk 2022-2024.

Het personeelsbestand van KED kende in 2022 enig verloop: in totaal traden twee medewerkers uit dienst en trad er één nieuwe

medewerker in dienst. Zes stagiairs hebben in 2022 succesvol stage gelopen bij KED.

Medewerkers

Per 31 december 2022 kende het personeelsbestand de volgende samenstelling:

Bestuurder directeur:

Fenna Pols

Officemanager:

Carla Zandhuis

(Juridisch) adviseurs:

Evelien van Buuren

Demi Hoefnagels

Brent Bos

Wout van Hulst

Gertrude Kort

Jochen Meulman

Sahar Orwa

Twee vacatures

Communicatie:

Barend Tensen

Ton van der Valk

Op 31 december bestond het managementteam uit Fenna Pols, Jochen Meulman en Gertrude Kort

Communicatie

De afdeling communicatie draagt zorg voor de coördinatie van publicaties, nieuwsbrief 'De Europese Ster', positionering en profilering van KED. Zij organiseert presentaties van inschrijving tot uitvoering en neemt voor events regelmatig presentatietaken op zich. Doelgroepen kunnen hun bijeenkomsten publiceren via de agenda op de website van KED.

Communicatie ondersteunt klantrelaties en PR en helpt met de praktijkraad, het belangrijkste adviesorgaan van KED. De afdeling communicatie informeert de doelgroepen van KED over belangrijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld over waar kansen liggen. De spreiding van helpdeskvragen over dossiers en doelgroepen wordt vermeld in het jaarverslag en besproken met de praktijkraad. In nauwe samenwerking met de juridisch adviseurs verzorgt de afdeling communicatie het jaarverslag. Dit vormt een centraal onderdeel van de kwaliteitszorgcyclus. In de voorbereiding organiseert communicatie een aantal persoonlijke interviews door adviseurs met vragenstellers van de helpdesk. De aanbevelingen uit de interviews worden meegenomen in de kwaliteitszorg.

Voor 2022 stond het organiseren en ondersteunen van digitale bijeenkomsten en het maken van videocontent op de agenda. Hier is op diverse manieren ervaring mee opgedaan, in de vorm van webinars en online presentaties.

Jubileumjaar 2022

In 2022 bestond KED 20 jaar. Om dit heuglijke feit luister bij te zetten heeft KED in samenwerking met uitgeverij Sdu op de Dag van Europa (9 mei) de publicatie Focus op Europa uitgegeven (zie afbeelding). In deze unieke online jubileumuitgave staat KED, samen met onder meer minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Hanke Bruins Slot, leden van onze praktijkraad en bestuurders stil bij wat er bereikt is en waar de uitdagingen voor de komende jaren liggen. "Wat is Europees

aanbesteden?” was in 2002 de eerste vraag KED kreeg voorgelegd, liet directeur-bestuurder Fenna Pols weten in het openingsinterview. Inmiddels zijn we twintig jaar en veel vragen verder en zijn de thema's complexer. FOCUS op Europa blikt terug en kijkt vooruit. De afzonderlijke artikelen en interviews zijn via de nieuwsbrieven nogmaals gedeeld en middels een promotiecampagne onder de aandacht gebracht.

Op 22 september volgde een bijzonder geslaagd jubileumevent. De opkomst was goed: vele betrokkenen uit de decentrale praktijk, (voormalige) medewerkers en vertegenwoordigers van overheidsorganen wisten hun weg naar de Willemshof te vinden voor een mooie bijdrage van directeur-generaal Digitalisering en Overheidsorganisatie (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) Marieke van Wallenburg, een prikkelend panelgesprek over de digitaliseringsopgave onder leiding van Barend Tensen (communicatieadviseur KED) en een terug- én vooruitblik van directeur-bestuurder Fenna Pols.

Vernieuwing van de huisstijl

In 2021 zijn vergaande voorbereidingen getroffen om de huisstijl en kleurcodes van KED van een update te voorzien. De vernieuwing van de huisstijl is in 2022 afgerond. De aanleiding was dat de huidige huisstijl en vooral de dominante kleurcode niet meer goed werkte; de destijds gekozen kleur rood was niet meer compatibel met de nieuwe generatie beeldschermen, zowel wat betreft weergave op desktops, op tablets en smartphones. Bovendien conflicteerden de kleuren met de contrastwaarden van de lettertypen. Dit alles zorgde voor obstakels voor de toegankelijkheid van de website, terwijl een belangrijke doelstelling juist is om de kennis die KED in huis heeft en de

Jubileumevent KED: Panelgesprek met v.l.n.r. Vincent Lokin, Karen van Dantzig, Rian van Dam en Barend Tensen (moderator, KED).

informatie duidelijk en inzichtelijk voor het voetlicht te brengen. Met het oog op de vernieuwing van de website was de stap om over te gaan tot een nieuwe digitale en analoge visuele presentatie dan ook noodzakelijk.

Huisstijl handboek en sjablonen

Omdat uit een doelgroepen/stakeholdersonderzoek onder de afnemers van de diensten van KED is gebleken dat 'KED' een sterk merk is, is ervoor gekozen om de balans tussen een drastische en subtiele aanpassing in de huisstijl te bewaken. Na een intensief traject met externe vormgevingsbureaus en betrokkenheid van de Raad van

Toezicht, medewerkers en andere stakeholders is de vernieuwing van de huisstijl in 2022 formeel afgerond. Resultaat: een toegankelijke website die *up to date* is, een nieuw logo, de visuele identiteit van KED is helder in kaart gebracht en opgetekend in een uitgebreid huisstijl handboek waar alle medewerkers gebruik van kunnen maken.

De communicatieadviseur heeft tevens diverse trainingen verzorgd over hoe de nieuwe huisstijl toegepast dient te worden om de consistentie en uniformiteit in externe communicatie te waarborgen. In het nieuw gevormde 'mediacentre' staan kant en klare sjablonen voor rapportages, presentaties en promotie.

"We zijn trots op onze nieuwe huisstijl en kijken terug op een mooi, maar intensief traject. De huisstijl is nu volledig compatibel met de nieuwe generatie beeldschermen. Al onze uitingen, zowel intern als extern, zijn nu voorzien van een 'Europees' blauwe kleur met een tintje geel. Deze investering was noodzakelijk voor de vormgeving van de nieuwe website en heeft een impuls gegeven aan de uitstraling van KED."

Barend Tensen, Communicatieadviseur

Sociale media: @WerkenbijKED

In 2022 is door de afdeling communicatie onderzoek gedaan naar de inzet van sociale mediakanalen. Zowel Twitter (1100 volgers) als LinkedIn (1462 volgers) blijken uitstekende kanalen om nieuws(berichten) te verspreiden, naast de reguliere nieuwsbrief en de vernieuwde website als bron. Eén van de aanbevelingen op basis van uitgebreid benchmark onderzoek was het realiseren van een Instagram account @WerkenbijKed. KED blijkt in de praktijk een

broedplaats voor talent, voor juristen vaak een eerste of tweede baan waarna zij bij ministeries of andere plekken binnen het openbaar bestuur terechtkomen. Ook bachelor- en masterstudenten van relevante opleidingen weten KED te vinden en dragen met frisse ideeën bij aan de dienstverlening. Om KED als aantrekkelijke organisatie voor deze doelgroep te positioneren is dit account in 2022 gerealiseerd. Het account geeft een inkijkje in de dagelijkse werkzaamheden en informatie over de beleidsterreinen waar KED zich over buigt. Het account heeft inmiddels meer dan 100 volgers, maar weet bijvoorbeeld door het plaatsen van 'reels' een veelvoud daarvan te bereiken. Volgens een vooraf bepaalde structuur en strategie worden regelmatig berichten geplaatst. In 2023 wordt dit account verder uitgewerkt en geoptimaliseerd.

ICT

De belangrijkste mijlpaal voor de ICT-afdeling van KED was in 2022 natuurlijk de vernieuwing van de website. Na twee jaar voorbereiding en investering op inhoud, design en technische functionaliteiten kon de website in de zomermaanden 'live' geactiveerd worden. De officiële lancering vond plaats tijdens het event voor het 20-jarig jubileum van KED op 22 september 2022.

Alle medewerkers van KED hebben actief meegewerkt aan de vernieuwing van de website, omdat alle inhoud gecontroleerd en waar nodig bijgewerkt moest worden. Naast de reguliere werkzaamheden is door de juridisch adviseurs veel extra tijd besteed aan het actualiseren van de inhoudelijke dossiers op de website. De afdeling Communicatie heeft een ontwerp bureau ingeschakeld om een nieuw logo en een nieuwe huisstijl te ontwerpen die als basis

konden dienen voor het design van de nieuwe website. Het design moest worden afgestemd met de nieuwe versie van de EU-fondsenwijzer op de website en vervolgens worden vertaald naar de opmaak van de website in HTML en CSS.

Screenshot van de nieuwe website

De belangrijkste nieuwe functionaliteit van de nieuwe website is de mogelijkheid om de belangrijkste content van KED via filters te ontsluiten. Hierdoor wordt het mogelijk om bijvoorbeeld alle praktijkvragen over de Dienstenrichtlijn te doorzoeken naar een reeds beschikbaar bruikbaar antwoord. Op de oude website bestond deze mogelijkheid niet.

“De belangrijkste mijlpaal voor de ICT-afdeling van KED was in 2022 natuurlijk de vernieuwing van de website. Na twee jaar voorbereiding op inhoud, design en technische functionaliteiten kon de website in de zomermaanden ‘live’ geactiveerd worden.”

Ton van der Valk (webmaster KED)

Voor de inbedding van de nieuwe EU-fondsenwijzer is gekozen voor een react-app met een eigen server. Dit heeft als voordeel dat zoekresultaten zonder vertraging getoond kunnen worden en dat de techniek van het dagelijkse ophalen van nieuwe calls van diverse fondsen buiten de website van europadecentraal.nl om plaatsvindt. Bovendien wordt zo het bestand van emailadressen van abonnees op de notificatieservice bewaard buiten de eigen website, die daardoor minder kwetsbaar is. Vanwege de onverwachte Oekraïne-crisis werd in het voorjaar van 2022 een interactief stappenplan ontwikkeld en gepubliceerd op de website, waarmee gemeenten konden controleren of hun contracten met gasleveranciers moesten worden herzien in verband met sanctie-regels van de EU tegen Rusland.

De website van KED omvatte eind 2021:

- 2.757 gepubliceerde berichten
- 363 gepubliceerde dossierpagina’s (Onderwerpen Europees recht en beleid)
- 366 gepubliceerde praktijkvragen
- 92 gepubliceerde EUrresten
- 65 gepubliceerde algemene pagina’s

Een jaar later, eind 2022, bevat de nieuwe website:

- 942 gepubliceerde berichten
- 298 gepubliceerde dossierpagina's (Onderwerpen Europees recht en beleid)
- 362 gepubliceerde praktijkvragen
- 97 gepubliceerde EUrresten
- 108 gepubliceerde algemene pagina's
- 38 gepubliceerde Fondsenpagina's

Software-database voor de Helpdesk

Naast de website onderhoudt de afdeling ICT de instellingen van Zoho, de software-database van de helpdesk. In 2022 werd een migratie van de Zoho database naar een Europees datacenter uitgevoerd om te voldoen aan alle vereisten van de AVG. Hierbij ontstond een probleem met de klantendatabase, die niet goed gekoppeld was aan de ticketdatabase en de vraagstellersdatabase.. Er deed zich geen datalek voor. Reden genoeg om te onderzoeken of KED in de toekomst naar een andere oplossing moet zoeken voor de helpdesk software.

Bedrijfsvoering

A. Governance van de Stichting

Managementteam

KED heeft een driekoppig managementteam onder leiding van de directeur - bestuurder dat wekelijks één tot tweemaal overlegt. Van het overleg worden notulen gemaakt. Voor zover daarbij bestuursbesluiten zijn genomen, worden deze vastgelegd.

Raad van Toezicht

Reguliere vergaderingen met de Raad van Toezicht van KED hebben plaatsgevonden op: dinsdag 15 februari 2022, donderdag 31 maart 2022, woensdag 6 juli 2022, woensdag 28 september 2022 en donderdag 22 december 2022.

Ministerie van BZK en koepelorganisaties

Er heeft in 2022 intensief overleg plaatsgevonden tussen KED het ministerie van BZK en de koepelorganisaties. In 2022 hadden deze overleggen niet de typische vorm van het Bestuurlijk Overleg maar hadden zij het karakter van één-op-één overleg. Achtergrond daarbij is dat eind 2021 tussen KED en het ministerie van BZK is afgesproken om in 2022 te kijken naar de financieringspositie van KED. Daartoe heeft KED in 2022 een onderzoek laten verrichten door controller en adviseur Peter Kasteleyn. Deze rapportage beschrijft de bevindingen naar aanleiding van de doorlichting van KED. Het doel van deze doorlichting is een aantal belangrijke cijfers van KED in onderling verband met elkaar te brengen en te relateren aan een aantal kwalitatieve elementen. Het onderzoek bestaat uit de volgende onderwerpen:

- organisatiewijze en SWOT-analyse;
- exploitatie van KED – onderzoek baten en lasten;
- de vermogenspositie van KED;
- een input-output-analyse;
- mogelijke toekomstscenario's voor het KED;
- wijze van bekostiging

Het onderzoek is met de koepels en BZK besproken waarna het is afgerond op 14 oktober 2022 Zowel tijdens de totstandkoming van het

onderzoeksrapport als daarna zijn het ministerie van BZK en de koepelorganisaties van decentrale overheden geraadpleegd over het onderzoek en zijn zij verzocht om input te leveren. Dit heeft in 2022 geleid tot een aangepaste subsidie-aanvraag bij het ministerie van BZK, die het KED in november 2022 ingediend en waarop in december 2022 door BZK positief is beschikt.

B. Toepassing van de CAO Rijk

KED heeft de wijzingen van CAO Rijk 2022 (van 11 juli 2022, met als een looptijd van 1 april 2022 tot en met 30 juni 2024) in de salarisadministratie doorgevoerd per augustus 2022, voor zover het KED de CAO Rijk toepast. Het Reglement arbeidsvoorwaarden en Huisregels van KED worden geactualiseerd met op basis van wijzigingen uit de CAO Rijk 2022-2024 voor zover deze op KED van toepassing zijn. Het aangepaste Reglement arbeidsvoorwaarden en huisregels zal in het eerste kwartaal 2023 gereed zijn.

C. Financiën en kerncijfers

In de Korte Balans op de pagina hierna zijn de financiële kerngegevens van KED over boekjaar 2022 weergegeven, naast de verkorte begroting voor 2023. Voor een volledig overzicht van de financiële gegevens wordt verwezen naar de jaarrekening van KED over boekjaar 2022.

- De jaarrekening over 2022 laat een negatief resultaat zien van € 51.549,- dit is voornamelijk te wijten aan kosten in verband met de ontwikkeling van een nieuwe website en de loonontwikkeling als gevolg van de vernieuwde CAO-rijk. Het tekort wordt ten laste van de reserves gebracht.
- Hiermee wordt voor de tweede jaar op rij een klein tot middelgroot tekort gerealiseerd. Het Ministerie van BZK heeft in

2022 eenmalig een extra bijdrage toegezegd voor het jaar 2023 en de subsidie ten behoeve van de basistaken verhoogd. Ook de koepelorganisaties hebben hun bijdragen verhoogd. Echter, de verwachte inkomsten naar aanleiding van financieringsafspraken, gemaakt in 2022, laten geen stijgende lijn zien in de nabije toekomst, terwijl de kosten naar verwachting zullen toenemen. In 2023 zal daarom hernieuwd aandacht worden besteed aan het zekerstellen van passende lange-termijnfinanciering door het KED.

Korte balans over boekjaar 2021

Activa		
Materiële vaste activa	€	4.338
Vorderingen	€	32.662
Liquide middelen	€	502.944
Totaal activa	€	539.944

Passiva		
Bestemmingsreserves	€	75.000
Overige reserve	€	109.041
Schulden aan leveranciers	€	921
Belastingen en premies sociale verzekeringen	€	25.475
Overige schulden en overlopende passiva	€	329.507
Totaal passiva	€	539.944

Basissubsidies 2022 en overige opbrengsten

De basisopdracht van KED wordt gefinancierd door vier partijen: ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Interprovinciaal Overleg, Vereniging Nederlandse Gemeenten, Unie van Waterschappen.

Ontvangen bijdragen		
Bijdrage Ministerie van Binnenlandse Zaken	€	479.000
Bijdrage Interprovinciaal Overleg	€	223.393
Bijdrage Vereniging van Nederlandse Gemeenten	€	291.920
Bijdrage Unie van Waterschappen	€	64.849
Totaal	€	1.059.162

Naast de basissubsidie heeft KED in 2022 ook financiering ontvangen voor diverse projecten en incidentele opdrachten.

Overige baten		
Subsidie BZK CSDO	€	95.868
Bijdrage MiliEUverkenner	€	19.311
Overige baten	€	2.590
Project digitalisering	€	47.882
Totaal	€	165.651
Totaal baten	€	1.224.813

Lasten		
Personeelslasten	€	1.007.017
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	€	690
Overige bedrijfskosten	€	266.458
Totaal	€	1.275.065
Rentelasten	€	1.297
Netto resultaat	€	-51.549

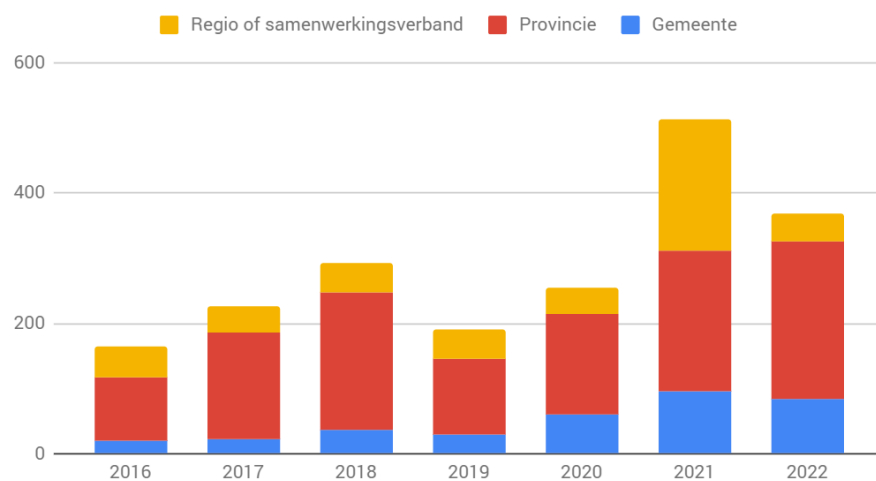
Begroting 2023		
Basissubsidie/financiële bijdragen	€	1.262.845
Overige opbrengsten en subsidies	€	139.339
Totale baten:	€	1.402.184
Totale personeelslasten	€	1.140.842
Begroot resultaat:	€	0

Bijlage: kennisgevingen staatssteun via het CPS

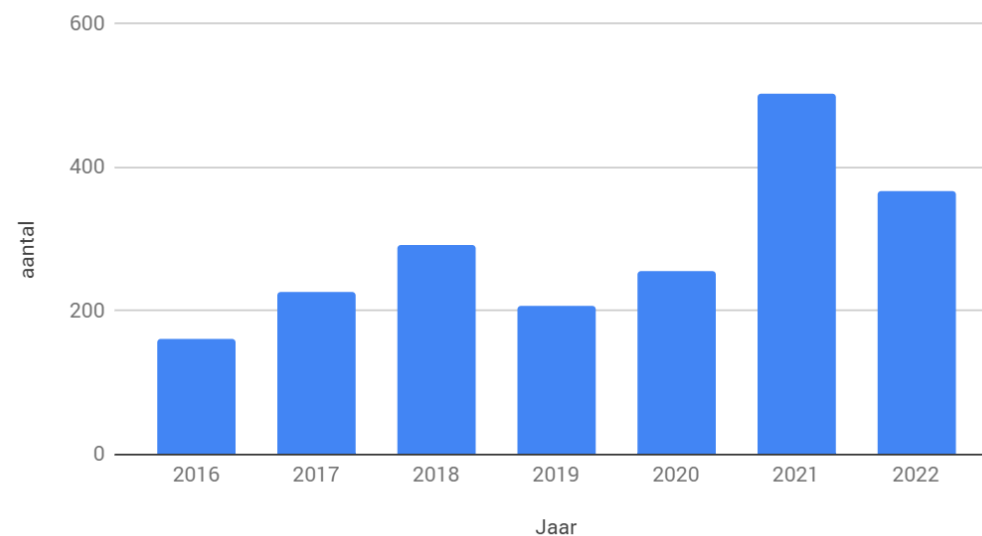
Toelichting:

- Bijgewerkt tot 31 december 2022.
- Het aantal kennisgevingen dat in 2022 door het CPS van KED werd afgrond, bedroeg 368.
- De telling bevat de inzendingen van het Coördinatiepunt Staatssteun Decentrale Overheden in het EU staatssteunregister

Aantal kennisgevingen per overheid

Aantal kennisgevingen CSDO per jaar

KENNISCENTRUM
EUROPA
DECENTRAAL

Contact met Europa Decentraal

info@europadecentraal.nl

www.europadecentraal.nl

De dienstverlening van Kenniscentrum Europa Decentraal beperkt zich tot het verlenen van eerstelijns advies. Wij kunnen geen bindende en gedetailleerde uitspraak doen. Wel kunnen we proberen u aan de hand van relevante informatie verder op weg te helpen. Als u toch behoefte heeft aan een volledig juridisch advies om meer zekerheid en duiding te verkrijgen voor uw specifieke situatie kunt u overwegen een juridisch adviesbureau in te schakelen.